

Ohjaamon perusteet

KEHA-keskus
UF-centret

Sisällysluettelo

03

Ohjaamo

04

Laki

05

Ohjaamon toimintaperiaatteet

07

Osaamistarpeita

08

Ohjaamo-brändi

Ohjaamo

Nuorten työllistymistä edistävää monialaisen tuen yhteispalvelua voidaan järjestää Ohjaamo-nimellä tämän dokumentin mukaisesti.

Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille tarkoitettu matalan kynnyksen monialainen yhteispalvelu. Ohjaamo tarjoaa nuorilähtöisesti maksutonta neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toimintavalmiuksia ja hyvinvointia. Palvelun tulee olla nuorten helposti saavutettavissa.

Yhteispalvelun tavoitteena on:

Edistää nuorten siirtymiä työhön ja koulutukseen tai muuhun tavoitteelliseen toimintaan.

Vahvistaa nuorten osallisuutta, hyvinvointia ja toimintakykyä.

Tavoitteissa etenemisestä kertovat esimerkiksi:

NEET-nuorten määrä vähenee.

Nuorten työttömyysjaksot lyhenevät.

Nuorten pitkäaikaisten toimeentulotuki-asiakkaiden määrä vähenee.

Nuoren kyky suunnitella omaa tulevaisuuttaan vahvistuu.

Nuori kokee oman hyvinvointinsa ja osallisuutensa parantuneen.

Laki

Nuorten työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteispalvelusta säädetään työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023) 16 §:ssä.

Lakiesityksen perusteluissa viitataan Ohjaamo-toimintaa vastaavaan monialaiseen yhteistyöhön. Laissa säädettyä nuorten työllistymistä edistävää monialaisen tuen yhteispalvelua voi järjestää myös muutoin kuin Ohjaamo-toimintana.

Työvoimaviranomainen järjestää toimintaedellytykset nuorten monialaiselle yhteispalvelulle. Palvelun tulee olla nuorten helposti saavutettavissa.

Työvoimaviranomainen on vastuussa, että alueen nuorille on tarjolla tarpeiden mukaisesti nuorten matalan kynnyksen monialaisen tuen yhteispalvelua, mutta sen ei välttämättä tarvitse järjestää sitä itse.

Työvoimaviranomainen arvioi alueensa nuorten monialaisen yhteispalvelun tarpeen. Arviota laadittaessa tulee kartoittaa alueella jo toimivia nuorten palveluja, huomioida alueen nuorten tilanne kokonaisuutena ja kuulla yhteispalvelun mahdollisia yhteistyötahoja.

Arvioinnissa suositellaan hyödyntämään nuorisolain (1285/2016) 9 §:ssä tarkoitettua ohjaus- ja palveluverkostoa tai vastaavaa yhteistyöryhmää ja sen tuottamaa tietoa.

Työvoimaviranomainen neuvottelee alueensa nuorten yhteispalvelun järjestämisen kannalta keskeisten toimijoiden kanssa palvelupisteiden järjestämisestä.

Neuvottelussa etsitään parhaiten alueen nuorten tarpeisiin vastaavia ratkaisuja. Keskeisiä toimijoita ovat esimerkiksi koulutuspalvelujen järjestäjät, hyvinvointialueet, kuntien nuorisotoimet sekä yksityinen ja kolmas sektori.

Toiminnan organisoinnista ja kustannusten jaosta sovitaan paikallisesti.

Kunkin työvoimaviranomaisen alueella voidaan järjestää palvelu sille sopivalla tavalla, ja sopia palvelun vastuutahosta vapaasti. Tarkoituksena on vahvistaa peruspalveluiden matalan kynnyksen nuorilähtöistä monialaista työtä. Kukin palvelussa mukana oleva viranomainen ja muut toimijat toimivat omien toimivaltuuksiensa puitteissa.

Työvoimaviranomaisen on varmistettava, että nuorten monialaisella yhteispalvelulla on palveluiden ja toiminnan yhteensovittamisesta vastaava henkilö. Tämän henkilön ei tarvitse olla työvoimaviranomainen.

Ohjaamon toimintaperiaatteet

1. Toiminnan järjestämisen tapa

- Nuorten monialaisen yhteispalvelun voi järjestää joko omana toimipisteenä tai osana suurempaa palvelukokonaisuutta.
- Toiminta perustuu verkostotyöhön ja alueen nuorten palvelutarpeisiin. Verkostossa sovitaan yhteistyön käytännöistä.
- Ohjaamo tarjoaa nuorille mahdollisuuden asioida matalan kynnyksen palvelupisteessä kasvokkain tai etäpalveluna myös ilman henkilötietojen kirjausta tai ajanvarausta.

2. Monialaisuus

- Ohjaamo kokoaa työvoimaviranomaisten, hyvinvointialueiden, kuntien, valtion, koulutuksen järjestäjien, yritysten ja kolmannen sektorin toimijoita yhteen. Yhteispalvelu perustuu monialaiseen yhteistyöhön, joka yhdistää toimijoiden näkökulmat ja osaamisen.
- Ohjaamossa voidaan tarjota sekä matalan kynnyksen omaehtoisia palveluja että velvoittavia palveluja.

3. Nuorilähtöisyys

- Palvelun lähtökohtana on nuoren ilmoittama yksilöllinen tarve. Nuori osallistuu oman palvelunsa suunnitteluun ja itseään koskevaan päätöksentekoon.
- Toiminnasta viestitään nuorille ymmärrettävällä tavalla nuorten käyttämissä kanavissa.
- Nuorten osallistuminen Ohjaamon kehittämiseen ja toiminnan arviointiin on suunnitelmallista.
- Palvelussa on tärkeää ymmärtää nuoruuden ajankohtaisia ilmiöitä ja vastata niihin alueen nuorten tarpeiden mukaisesti.

Ohjaamon toimintaperiaatteet

4. Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

- Ohjaamon tulee olla nuorten helposti saavutettavissa ja tilojen esteettömiä.
- Palvelun tulee olla yhdenvertaista ja tasa-arvoista sekä huomioida nuorten ryhmän monimuotoisuus.
- Kaksikielisillä alueilla palvelua järjestetään vähintään suomeksi ja ruotsiksi. Palvelussa tulee huomioida alueen tarpeiden mukainen kielivalikoima.

5. Seuranta

- Ohjaamon tulee tuottaa toiminnastaan ajantasaista ja selkeää seurantatietoa valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten vaikutusten arvioimiseksi.
- Seurantatiedon tuottamisessa käytetään KEHA-keskuksessa määriteltyjä valtakunnallisia mittareita ja kirjaamisohjeita.
- Palvelun kehittämiseksi kerätään myös nuorten palautetta ja kehittämis ehdotuksia.

6. Valtakunnallinen kehittäminen

- Ohjaamo-toimintaa kehitetään verkostoyhteistyön ja yhteiskehittämisen keinoin.
- Ohjaamon toimintaa koordinoivan henkilön suositellaan osallistuvan Ohjaamo-koordinaattoreiden verkostoon. Koordinaattori voi toimia palvelujen ja toiminnan yhteensovittamisesta vastaavana henkilönä, josta on säädetty laissa.

Osaamistarpeita

Ohjaamossa tulee olla monipuolista osaamista, joka vastaa nuorten tarpeisiin.

Jokainen Ohjaamossa toimiva kumppani tuo verkostoon oman erityisosaamisensa, minkä lisäksi kaikilta löytyy perustasoista tietoa ja osaamista. Ohjaamossa työskentelevien osaamisen kehittämisen tulee olla suunnitelmallista sekä nuorilähtöisyyttä ja monialaisuutta tukevaa.

Erityisosaamista – näistä tulee olla syvää osaamista joillakuilla työntekijöillä:

- fyysinen ja psyykinen hyvinvointi
- toimeentulo, talous ja asuminen
- osaamisen kehittäminen ja koulutusmahdollisuudet
- urasuunnittelu, työllistyminen ja työnantajayhteistyö
- yrittäjyys

Näistä tulee olla osaamista monilla työntekijöillä

- palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus
- arjenhallinta
- sosiaalinen hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika
- monikulttuurisuus ja kansainvälisyys
- verkko-ohjaus

Perusosaamista – näistä tulee olla perustason osaamista kaikilla työntekijöillä

- kohtaaminen
- nuoruus elämänvaiheena
- ohjaus ja neuvonta
- nuoren itsenäistymisen tukeminen ja oman identiteetin vahvistaminen
- verkostoyhteistyö

Ohjaamo-brändi

...on luotettava

Ohjaamon toimintamalli on vakiintunut, ja toiminta on tutkitusti vaikuttavaa. Yhteistyötahot ja päättäjät tunnistavat Ohjaamon toimintamallin, mikä helpottaa verkostoyhteistyötä.

...helpottaa yhteistä viestintää

Ohjaamo-brändillä on valmis visuaalinen ilme ja viestintämateriaaleja, joiden käyttöä KEHA-keskus tukee.

...on tunnistettava

Ohjaamo-brändi on ollut käytössä laajasti vuosien ajan, ja nuoret tunnistavat sen. Tunnistettavan brändin avulla nuoret osaavat etsiä apua oikeasta paikasta alueesta riippumatta.

...on vetovoimainen työntekijöille

Nuorten kanssa työskentelevät tuntevat Ohjaamojen nuorilähtöisen toimintamallin, ja työntekijät ovat sitoutuneita toimintatapaan.

Ohjaamo-brändin alla toimivat nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelut:

- toteuttavat tämän dokumentin mukaista laadukasta monialaista palvelua nuorille;
- saavat käyttää brändin mukaisia visuaalisia elementtejä ja viestintämateriaaleja omassa toiminnassaan;
- saavat kattavaa valtakunnallista seurantatietoa oman toimintansa vertailutiedoksi ja
- saavat tuekseen valtakunnallisen Ohjaamo-verkoston.

KEHA-keskus UF-centret

Ohjaamon perusteet -dokumentti ilmaisee tahtotilan: millä tavalla laissa määriteltyä nuorten työllistymistä edistävää monialaisen tuen yhteispalvelua olisi hyvä järjestää. Ohjaamon perusteet on päivitetty vuonna 2025. Sen yhteiskehittämiseen ovat osallistuneet Ohjaamo-toiminnan asiantuntijat ja sidosryhmät.

www.keha-keskus.fi